

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 29 WRZESNIA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Gazeta petersburska, *Pocztą Północną*, donosi z *Petersburga* pod 18 września: „W rocznicę koronacji Najjaśniejszego Cesarza Jegomości, dnia 15 t. m., w tutejszym *Kazańskim* kościele, odprawiła się msza s., a potem dziękczynne modły do Najwyższego Pana, w obecności Cesarzowej Jęymosci, *Maryi Fedorowny*. Wyżsi Urzędnicy dworu i inne znakomitsze osoby także się na nabożeństwie znâydownały. Wieczorem miasto oświecone było..

Ostatniego czwartku, d. 16 t. m., Cesarzowska Akademia sztuk, otrzymała wysoki zaszczyt, bydz odwiedzoną przez N. Cesarzową Jęymosć *Maryę* i W. Xieźniczke *Annę*. Najjaśniejsza Pani, nie tylko łaskawie pochwalała wszystkie, ukazywane sobie roboty uczniow, ale, na znak swojego ukontentowania, dwie sztuki dla siebie wybrać raczyła. Na okazanie zas Najwyższej uprzejmości swojej, raczyła darować dla Akademii własnych zatrudnień owoc, medal złoty, Cesarzowi Jegomości poświęcony. Na tym medalu daje się widzieć wizerunek Jego Cesarzkiej Mości, z napisem; (z) B. Ł. ALEXANDER I CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZĘCH ROSSY; Na stronie odwrotnéy, pedestal ze znakami dostojności Monarszêy, a nad nim trójkąt, w którym wszystko widzącé oko Opatrzności w promieniach; u góry napis: *Wybawiciel Narodów*. Na pedestal: ALEXANDROWI BŁOGOSŁAWIONEMU. Na stopniach pedestalu trzy wieńce: laurowy, oliwny i dębowy. U spodu napis: 19 marca 1814 r. oraz imię Najjaśniejszêy Pani: MARTA M. Cesarzową Jęymosć medal ten złożyła na stole w sali konferencyy.

Nowgorodzki Wice-Gubernator, Radca stanu, *Murawjow*, mianowany został gubernatorem cywilnym tamże. — Assesor kolegijalny *Xzê Patawandow*, mianowany jest Radcą nadwornym.

Na tegorocznym jarmarku w *Makarjewie*, dla kupca jarosławskiego *Szczepienikowa*, losém dostało się umieścić swój handel, w nowo wystawionéy linii sklepów, *fruktową* nazwanéy, w miejscu nâydogodniéyszém pod Nr. 1. Uradowany z tak szczęśliwego losu poświęcił na rzecz inwalidow z wojny francuzkiéy 1000 r. Na tymże jarmarku, podpółkownik, *Xiżê Szachowski*, równie na rzecz inwalidów dawał spektakl, z którego zebrano 1611 r. Pieniądze te, złożone u JW, Gubernatora cywilnego gubernii *niżgorodzkiej*, przyłączone zostały do kapitału inwalidow, zlokowane-

go w Izbie powszechnéy opieki pomienionej gubernii.

W *Jeorgiewsku* z okoliczności odebranéy wiadomości o zajęciu stolicy francuzkiéy przez woyska sprzymierzone, i wzięciu przez *Anglików* nieprzyjaciela świata i spokoyności narodów, odp. iane nabożeństwo i obchód, nie tylko powszechną tam przyniosły radość, ale też widoczne na *Azyatich* sprawiły wrażenie.

Ostatni numer gazety senackiéy, z d. 11 września, umieścił następujące

Oświadczenie.

Zawarte między Dworami Rossyjskim i Portugalskim, względem przedłużenia handlowego traktatu.

Gdy zamierzony czas, w deklaracyi podpisaney w *Sankt - Petersburgu* 10 czerwca (29 maja) 1812 roku, między dworami *Rossyjskim* i *Portugalskim*, w celu przedłużenia postanowień traktatu handlowego, dnia 15 grudnia 1798 roku do 1. czerwca 1815 roku, wkrótce upłynie, a okoliczności, w jakich się znaydownała i jeszcze znayduje *Europa*, nie pozwalają zatrudnić się teraz rozporządzeniami, jakichby wymagało ułożenie nowego traktatu handlowego; wysokie, układające się strony zgodziły się, przedłużyć jeszcze na rok, a mianowicie do 1. czerwca 1816 roku postanowienia traktatu, zawartego dnia 15 grudnia 1798 roku.

Skutkiem czego, Najjaśniejszy Cesarz Jegomość *Wszech Rossy* i Xiążę Jegomość *Rejent Portugalski*, wzajemnie się obowiązują i przyrzekają do skutku przywiesdz, zachowywać i wypełniać, do dnia 1. czerwca, wszystkie punkta postanowień handlowego traktatu 15 grudnia 1798 roku, jakby oné były tu wpisane, co do słowa, wyjąwszy następującą odmianę, uczynioną w szóstym artykule wspomnionego traktatu.

Ze względu na powiększenie poszlin, przez ostatnią taryfę, na wchodzące do *Rossyi* wina, ustanowionych, zgodzono się w proporcya do naznaczonych przez pomienioną taryfę poszlin, izby wino pochodzące z *Portugalii*, wysp *Madery* i *Azorskich*, od których, na mocy szóstego artykułu rzeczzonego traktatu pobierano tylko po cztery ruble pięćdziesiąt kopiejek, opłaty od wprowadzenia beczki, albo oksefta szescioankarowego, pobierać po dwadzieścia rubli od takieyże beczki lub okseftu, przez czas trwania niniejszego postanowienia; ale, jeżeliby przed jego upłynieniem, opłata takowa od win

została zmniejszoną na rzecz jakiego narodu, wtedy również i od win portugalskich wysp *Madery* i *Azorskich*, w stosownej proporcji zmniejszy się na $\frac{1}{4}$, stosownie do postanowienia szóstego artykułu wspomnianego handlowego traktatu, jakoteż stosownie do postanowień wyżej tu wymienionych. Sám z siebie wypada, że zmniejszenie takowej opłaty, co do win przerzeczonych, wtedy tylko czynioną má być, kiedy one przywiezione będą na okrętach rosyjskich, albo, portugalskich, i kiedy pochodzenie i właścicielstwo ich dowiedzione zostanie świadectwami, jakich się w artykule wyżej wspomnianym wymaga.

Niniejsze postanowienie moc swoją mieć będzie tylko w przeciągu wyżej oznaczonego terminu; akt zaś niniejszy, skutek swój mieć zacznie od dnia jego podpisania; a niżej podpisani obiecują i zaręczają imieniem Monarchów swoich, zupełne i dostateczne spełnienie wszystkiego, co w niem postanowiono.

Dla wiary czego, niżej podpisani, należytym sposobem do tego umocowani, niniejsze oświadczenie, podpisaliśmy i przyłożyliśmy pieczęcie herbowe naszych. Działo się w *Wiedniu* dnia 15 marca 1815 roku.

podpisali:

Hrabia Karol
Nesselrode.
(M. P.)

Antonio de Saldanha
de Gama (M. P.)

Korrespondent Warszawski umieścił z Warszawy pod dniem 30 września: „Dnia 15 bieżącego miesiąca, obchodzono tu uroczystość koronacji Najjaśniejszego Cesarza wszech Rosyji, Króla Polskiego ALEXANDRA I. O godzinie 10tej przed południem, władze Krajowe zgromadziły się na pokojach w zamku, z kąd, o godzinie w pół do 11tej udały się do kaplicy obrządku greckiego, tamże będącej.

O godzinie 11tej też władze przeszły gankami do Kościoła Katedralnego Sgo *Jana* na nabożeństwo, po którym uroczyste *Te Deum*, przy odgłosie 101 wystrzałów z dział, przez celebrującego Biskupa, zaintonowane było.

O godzinie wpół do 3ci-y po południu, danym był w salach zamkowych obiad za szczególnymi zapraszającymi biletami, w czasie którego, przy spełnianiu toastów, podobnie 101 wystrzałów z dział powtórzonemi zostały. Wieczorem oświecone było miasto, a szczególnie okazałe gmachy Rządowe. Teatr, w czasie widowiska, był także iluminowany. W dniu tym Polacy, łącznie z millionami rozlicznych ludów dwóch części świata, ślali do Nieba gorliwe życzenia o pomysłność tego, który je wszystkie uszczęśliwia.

Wilno, dnia 25 września

(Dokończenie Ogłoszenia Lekcyj w tu-tejszym Uniwersytecie na rok szkolny od 1. września 1815, do 30 czerwca 1816)

III. Lekcyje w Oddziale Nauk Moralnych i Politycznych.

Jan Henryk Abicht, Fil. D., Prof. P. Z., po wyłożeniu wstępu do całej Filozofii, i Psychologii, z książki przez siebie wydanej (*Initia Philo-*

sophiae proprie sic dictae) dawać będzie: 1) Logikę, czyli, Dyalektykę; 2) Filozofiją praktyczną powszechną, przez godzin 9 na tydzień.

Symon Malewski, Fil. i Prawa cywiln. D., Dziekan oddziału, Prawa natury i narodow Prof. P. Z., przez pół siódmej godziny na tydzień, dawać będzie swę lekcję, podług *Achenwalla* i *Stroynowskiego*.

Aloizy Kapelli, Fil. i O. P. D., Prawa cywilnego i kryminalnego znaczniejszych dawnych i teraźniejszych narodow, tudzież Prawa Kanonicznego Prof. P. Z., będzie dawał: 1) podług *Heynekgusa* zasady prawa cywilnego z wiadomościami do historyi i literatury prawa potrzebnemi; przez 3 godzin w tygodniu, 2) podług rozkładu *Meystera* o występkach i karach, 3 godzin na tydzień; 3) Instytucje Prawa Kanonicznego podług *J. W. Grawiny*, przez 2 godziny na tydzień.

Jan Czerniawski, Fil. D., Języka, Literatury i Historyi Rosyjskiej. Prof. P. Z., dawać będzie Historyą Rosyjską, 2 godz. na tydz.

Jan Znosko, Fil. D., Król. Tow. Warszaw. Przyj. nauk Człon., Kons. Nadw., Sekret. Uniw., Ekonomii politycznej Prof. P. N., godz 4 na tydz. będzie dawał: 1) Ekonomiją polityczną so się wziętą; 2) Naukę o dochodach publicznych, podług wydanego przez siebie krótkiego zbioru tej nauki.

Łędrzey Kłagiewicz, Fil. i Teol. D., Kanon. Kamien., Teologii dogmatycznej i Historyi Kościelnej Prof. P. Z., przez pół pąty godziny na tydz. będzie dawał Teologiją, a przez 2 godz. na tydz. Historyą kościelną.

Jan Kanty Chodani, Teol. D., Teologii moralnej i Pasterskiej Prof. P. Z., dawać będzie kurs swoich lekcyj przez 6 godzin na tydz.

Symon Felix Zukowski, Adjunkt Uniw., 2 godz. na tydz. dawać będzie lekcją języka Hebrajskiego.

Michał Bobrowski, Fil. i Teol. Magister, 4 godz. na tydzień dawać będzie lekcye Pisma ś.

Ignacy Daniłowicz, Prawa cywilnego magister, 2 godz. na tydz. dawać będzie Prawo Cywilne Krajowe.

Joachim Lelewel, Król. Tow. Warsz. Przyj. Nauk, Członek, przez 4 godz. na tydz., dawszy z dziełka przez siebie nowo wydanego, do słuchania i uczenia się Historyi przygotowanie, wyłoży potem Historyą powszechną dziejow ludzkich.

IV. Lekcyje w Oddziale nauk Literatury i sztuk wyzwolonych.

Godfryd Ernest Grodeck, Fil. D., Król. Tow. nauk Gietyng. Korresp., Języka i Literatury Greckiej i Łacińskiej. Prof. P. Z., będzie dawał 4 godzin w tygodn. tłumaczenie *Odysei*; 2 godz. na tydz. Filologiją czyli naukę starożytności, ogólnie i w szczegółach uwszaney; oddzielnie potem o Grammatyce ogólnej do językow greckiego i łacińskiego stosowanej, o Krytyce i sztuce tłumaczenia, czyli Hermeneutyce. W szkole łacińskiej, 4 godz. w tygod. wykladać będzie listy *Horacyusza* i książkę *Cycerona*, pod tytułem *Brutus*; 2 godz. na tydz. o starożytnościach rzymskich i historyą Literatury Rzymskiej. Nadto 3 razy na tydz. przewodniczyć będzie ćwiczeniom filologicznym tak w tłumaczeniu starożytnych autorow, jak w pisaniu i rozprawianiu po łacinie.

Jan Czerniawski, Fil. D. Języka, Literatury i Historyi Rosyjskiej Prof. P. Z., będzie dawał Grammatykę i Literaturę Rosyjską 6 godz. na tydz.

Józef Saunders, Cesar. Akad. sztuk Peterzb. i Król. Stokolm Członek, Sztucharstwa, Literatury sztuk pięknych i Literatury Angielskiej Prof. P. Z., dawać będzie: 1) 3 godz. na tydzień, historyą sztuk pięknych u dawnych, jakoto: *Indyan*, *Hebrayczykow*, *Egipcyan*, *Persów*, *Etrusków*, *Greków*, i *Rzymian*; o ich potem odrodzeniu się we *Włoszech*, szkołach sławniejszych, nakoniec o ich stanie w państwach dzisiejszych; 2) 3 godz. na tydz. kurs Literatury Angielskiej; 3) Codzień, prócz dni niedzielnych i świątecznych, od godziny 8 do południa przewodniczyć będzie ćwiczeniom sztuki sztucharzkiej.

Aloizy Kapelli, Fil. i Ob. P. D., Oddziału tego Dziekan, Prawa cywil. i Kanon. jakoteż języka i Literatury Włoskiej Prof. P. Z., 2 godz. na tydz. dawać będzie Literaturę włoską

Jan Pinabel, Nadw. Kons., języka i Literatury.

ry Francuzkiej Prof. P. N., lekcyje swoje dawać będzie przez 4 godziny w każdym tygodniu.

Jan Rustem, Nadw. Kons., Rysunków Prof. P. N., codziennie przez 2 godziny dawać będzie prawdziwą tey sztuki.

Symon Felix Zukowski, Adjunkt Uniwer., 3 godz. na tydz., dawać będzie Grammatykę języka greckiego, z tłumaczeniem wypisów Jakobsa, wyjątków z *Lucjana* i *Antologii greckiej Jurnowskiego*; tudzież starożytności greckie, mianowicie atyńskie.

Andrzej Lewicki, Fil. D., Adjunkt Uniwer., 3 godz. na tydz., tłumaczyć będzie 6 pierwszych ksiąg *Eneidy* *Wirgiliusza* i *xiągę Cyserona* pod tytułem *Mówca*, oraz, zaprawiać do pisania polszczyzny i pięknego tłumaczenia autorów łacińskich.

Benjamin Haustein, Adjunkt Uniwer., 3 godz. na tydz., dawać będzie język niemiecki; a 3 godz. na tydz. początki języka angielskiego.

Leon Borowski, przed 4 godz. na tydz. będzie wykladał *Estetykę* i teorię Poezyi i Wymowy, podług *Eschenburga*. Doskonalszym się w sztuce pisania polszczyzny przewodniczyć nie omieszką.

Kazimierz Jelski, Sztuk wyzwol. Magister, 3 godz. na tydzień dawać będzie początki Skulptury i doskonalszym się w tey sztuce przewodniczyć będzie.

Jan Dawid Holland, 3 godziny na tydzień dawać będzie lekcyje muzyki.

Wyznaczeni nauczyciele uczyć będą sztuk gimnastycznych tańców i fichtowania.

Biblioteka Akademicka otwierana będzie codziennie, wyjąwszy niedziele i święta, od godziny 3 do 5 po południu. Nad czem mają dozór *Godfr. Ern. Grodecki* Prefekt Biblioteki, oraz pomocnicy, *Kazimierz Kontrim* Nadw. Kons. i *Symon Felix Zukowski*, Adjunkci Uniwersytetu.

Kurs Wileński na assygnaty: Rubel srebrny 4 r. k. 39; dukat 13 r. 4 k.; imperyal 43 r.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* zawiera z *Paryża*, pod d. 12 września: „Mówią, iż *Fouché* wystany będzie, jako poseł nasz, do *Ameryki* albo *Konstantynopola*. — *Francuzi* nazywają teraz *Ludwika XVIII: l'Inévitable* (niezbędny). — Niektórzy Posłowie cudzoziemscy wyjadą ztąd za kilka tygodni. — Sławny snycerz *Canova*, który tu przybył, miał poruczenie od Papieża, dopomnieć się o wzorowe dzieła sztuk, które dawniej z *Rzymu* wyprowadzono. Ale Ministrowie cudzoziemscy poruczenie jego ozięble przyjęli: gdyż zbiory te przez oddzielną konwencyą dla *Francyi* odstapione zostały. — Mówią, że jeneralny Dyrektor poczt, *Hrabia Beugnot*, także oddalony będzie. — Utrzymują, że *Apollin belwederski* przeznaczony jest w podarku dla *Xięcia Rejenta*.

Dziewięć departamentów francuzkich, a mianowicie: *Alp dolnych*, *Herault*, *Korsyka*, *la Creuse*, *Indre*, *Loire*, *Moyenne*, *Montblanc* i *Vaucluse* nie zwołały jeszcze kolegów obierczych. *Lord Cathcart* opuścił *Paryż* d. 8 t. m. — Pani *Maret*, małżonka dawniejszego *Xięcia Bassano*, przybyła do *Paryża*, w celu wyjednania wolności dla męża swego; niczego jednak nieotrzymała, tylko pasport do *Austrii*, i już wyjechała do miejsca nowego dla siebie przeznaczenia. — Gazeta *Quotidienne*, pisząc o buncie załogi strasburskiej, używa następujących wyrazów: „Bunt ten jest w rodzaju swoim nadzwyczajny, i zasługuje na uwagę myślicy: gdyż nosi cechę zupełnego umiarkowania, przystoyności i godności &c.” — Dzień

18 października obchodzony tu będzie przez sprzymierzonych na *Montmartre*.

Paryż d. 13 września. Akkredytowany przy Cesarzu austriackim korpus dyplomatyczny towarzyszyć będzie N. Panu do *Medyolanu*; a ze strony duńskiej towarzyszyć mu będzie *Hrabia Chryzostom Bernstorff*. — *Monitor* zawiera, co następuje: „Upoważnieni jesteśmy, oświadczyć niniejszém, że mniemany list, który w roku przeszłym od *Xięcia Jmci Otrante* do *Monsieur* adressowany, a z gazet angielskich w niektórych tutejszych był umieszczony, nigdy do rąk Jego Królewiczowskiej Mości nie doszedł. „(ob. niżej) — Jenerał *Mouton* (*Hrabia Lobau*), który w bitwie pod *Waterloo* w niewolę był wzięty, w *Akwizgranie* używa kąpieli. — Miasto *Lyon*, uwolnione zostało przez Jenerała *Bubna* od kontrybucyi z milionów, które tenże Jenerał na to miasto był nałożył. — Mówią, że wyście ztąd gwardii pruskiej nastąpi około połowy przyszłego miesiąca. — Ogłoszono przez Ministerium wojenne, że Jenerałowie i Półkownicy, którzy się do innych miejsc, a nie do tych, które im przeznaczone były, udali, uważani być mają za uwolnionych ze służby. — Chociaż utrzymują, pisze *Journal des Debats*, że *Murat* aresztowany jest w *Korsyce*, zdaje się jednak, iż możemy zapewnić, że się on już użony swojej w *Austrii* znajduje. — Dla zabezpieczenia wydarzającym się kłótniom, zamykają *Palais Royal* już o godzinie 8 wieczorem. — Na obadwa mniemane raporta *Fouszého*, wyszła teraz odpowiedź, która zbija zawarte w nich obelgi. Odpowiedź tę przypisują niektórym ministróm, o czém jednak zapewnić nie można. — Z powodu bitew, które dotąd zachodziły między oficerami francuzkimi, a oficerami wojsk sprzymierzonych, załoga tutejsza kawalerją znacznie powiększona została. — Anglicy osadzają teraz *Montmartre* liczną artylerją.

Wojsko rossyyskie, którego rewija odbyła się pod *Vertus*, wynosi do 170,000 ludzi. Po rewii natychmiast udało się wiele korpusów napowrót.

Mówią teraz, że Austriacy osadzą *Strasburg*, Prusacy *Metz*, Anglicy *Dunkierkę*, Hanoweranie i Niderlandczycy *Lille*, Niderlandczycy *Valenciennes*, *Condé &c.* — Radzca stanu *Decaze* mianowany jest namiestnikiem politycy w *Bordeaux*. — Względem cofnienia się wojsk hiszpańskich, zawartą została w *Perpignan* oddzielną konwencyą między *Xięciem Angouleme* i Jenerałem *Castannos*.

Korpus Jenerała *Tauenzien* wszedł do *Bretanii*, stosownie do konwencyi między rządem królewskim, a sprzymierzonymi zawartę. Gazety tutejsze piszą, że *Xiążę Angouleme* obowiązał się przez tajemny warunek konwencyi zawartey w *Perpignan*, wypłacenia dla *Hiszpanii* 30,000,000.

W gazecie berlińskiej czytamy, z *Paryża*, pod d. 16 września: „Gazeta urzędowa zawiera rozrządzenia Królewskie, z d. 10 t. m.,

względem żandarmerji: ma ona składać na przyszłość 8 inspekcji, każda z 3 legji. Pierwsza legja pełni służbę w departamencie *Sekwany (Paryż)* w podróżach królewskich, na polowaniu, i w rezydencyach. Cała żandarmerja wynosi 18,010 ludzi; dzieli się na żandarmerja konną i pieszą; pierwsza na 1550 brygad (po 8 ludzi); druga 620 brygad (także po 8 ludzi). Jenerałni Inspektorowie nie są jeszcze mianowani.

Pierwszém zatrudnieniem Izb będzie wotowanie na podziękowanie, dla Xięcia *Angouleme*, za ważną usługę, którą uczynił dla kraju w prowincjach południowych. — Obostrzone zostały rozkazy, iżby żaden wojskowy francuzki, jakiegobądź stopnia, bez oznajmienia się i wyraźnego pozwolenia, w *Paryżu* nie bawił, a żaden oficer nie ukazywał się bez munduru.

Dnia 23. w obecności Monarchów sprzymierzonych ma się odbyć rewija wojsk bawarskich, na równinach *Joigny*, w *Szampanii*. Potém nastąpi rewija wojsk austriackich pod *Dijonem*. Po czém uda się Cesarz Austriacki do *Lyonu*, a ztamtąd do *Medyolanu*. N. Cesarz Rosyjski zabawi się jeszcze kilka dni w *Stutgardzie*, nim się uda do *Berlina* i *Warszawy*.

N. Cesarz Rosyjski przybył d. 13 wieczorem, z *Vertus* do *Paryża*. — D. 15 NN. Cesarz Austriacki i Król Pruski odwiedzili *Ludwika XVIII*. Tegoż dnia przyjmował N. Pan Xięcia następcę tronu bawarskiego. Król pracuje codziennie z Xięciem *Talleyrandem* w gabinecie swoim. — Przed niejakim czasem rozeszła się pogłoska, że *Fouché*, z ministerjum niezawodnie oddalony będzie, za to, że wyraźnie oświadczył, iż tylko 10 departamentów Królowi jest przychylnych.

Marszałek *Suchet* spodziewany jest w *Paryżu*. — Xiążę *Oudinot* bawi u Jenerała *Langéron*, i przeprowadzał N. Cesarza Rosyjskiego do *Vertus*. — *Cambacères* sprzedał piękny swój pałac Xiężnie *Orleanu*, a należną mu sumę ze sprzedaży, skarbowi Królewskiemu darował.

Dnia 12go, 100 pruskich ułanów *Nantes* osadziło — 7-800 ludzi przedniej straży 6go korpusu pruskiego weszło po nich do tego miasta i okolic jego. Dowodzący Jenerał, Hrabia *Tauenzien* wchodząc wydał odezwę, do mieszkańców departamentów *dolney Loary*, *Ille i Vilaine*, *Morbihan* &c. w której wyrażono: „Nie przychodzimy do was, jako nieprzyjaciele. Konwencya między Królem, Panem moim, a N. Królem Jmcią Chrześcijańskim, przeznaczona nam pobyt w departamentach pomienionych. Zostawcie spokojnymi we wsiach i miastach waszych. Nikt tak nie poważa ślachteny i bohaterskiej wierności waszej dla Króla, jak wojsko pruskie. Spuśćcie się na mnie; utrzymam najściślejszą i najlepszą karność wojskową. Administracya wewnętrzna zadaje w waszym ręku. Wasze familie, wasze majątki, szanowane będą; macie się tylko starać o mieszkanie i utrzymanie dla wojsk moich. W każdym nieporozumieniu, jakieby zayśdż mogło, udawajcie się do mnie. Niewinnemu sprawiedliwość, a winnemu kara do mierzone będą. Mieszkańcy *Bretanii*, polegamy na was. Okażcie życzliwość waszą, a tym spo-

sobem ulżycie ciężarom swoim. Ile miłą dla mnie będzie widzieć zgodę i spokojność, tylż boleśnóm byłoby słyszeć o złem postępowaniu waszém z żołnierzami. Atożi będę nieubłagany; interes żołnierzy i mieszkańców wkłada na mnie ten obowiązek.

Wojska pruskie w okolicach *St. Quentin* i *La Fère* w ciągłym są poruszeniu, i zmieniają kwatery swoje co 8 dni. — W *Rhetel* rozeszła się pogłoska, że w blizkiej wiosce zamordowano 4 żołnierzy pruskich. Natychmiast wyruszyła tam załoga, dla domierzenia krwawey zemsty. Mer wioski okazał fałsz tej pogłoski, a Prusacy powrócili spokojnie. — Austriacy cztery już razy, ale daremnie, usiłowali, zająć port *Tuluński*. — Siódmy tom *Cenzora*, którego wydawanie zabronione było, zawiera pismo Francuza jednego (*P. Manuel*) do Króla. Pismo to jest bardzo śmiałe, i z tego rodzaju, iż go wydawać nie należy. Jednakże wyszła odpowiedź na nie. Krąży także pismo pod tytułem: „O konieczney potrzebie zwrócenia majątków emigrantom.”

Oto są listy Ministra *Fouché*, (o których w przeszłym wspomnieliśmy numerze) do *Monsieur*, brata Królewskiego i do *Bonapartego* pisané; słowne ich tłómaczenie jest następujące:

Kopija listu Xięcia *Otrante* do *Monsieur*, brata Królewskiego.

Monseigneur! „Pragnąłem Cesarzowi *Napoléonowi*, którego byłem Ministrem przez lat 9, ostatnią usługę uczynić. Ośmieliłem się za rzecz konieczną, udzielić pisma moje *Waszej Królewskiej Mości*, które mam zamiar mu odesłać. Jego interes nie może być dla mnie obcy: gdy zwrócił na siebie wspaniałomyślne polityowanie Monarchów, którzy go zwyciężyli. Lecz największym interessem dla *Francji* i dla całej *Europy*, jest to, czemu wszystko poświęcić potrzeba, to jest, pokój ludów i Mocarstw, po tylu wstrząszeniach i klęskach. Ale ten pokój, nawet na stałych zasadach wsparty, nie byłby nigdy dostatecznie zapewniony, nigdyby go bez przerwy nie używano, dopóki by Cesarz *Napoléon* na wyspie *Elbie* zostawał. Na tej skale byłby *Napoléon* dla *Włoch* i dla *Francji* tén, czém jest *Wezuwiusz* dla *Neapolu*. Uważam tylko *Amerykę* i *Zjednoczone Stany*, jako miejsce, w którym *Napoléon* przebywać może, bez ich wstrząśnienia.”

Kopija listu Xięcia *Otranto*, do Cesarza *Napoléona* dnia, 23 kwietnia 1814.

„Najjaśniejszy Panie! Gdy Cię *Francya* i część *Europy* za Pana uznały, ośmielałem się nieraz dać ci usłyszeć głos prawdy. Teraz, gdyś nieszczęśliwy, bardziej się obawiam, niż kiedy, obrazić Cię wyrazem szczerości. Ale Ci tę szczerość winien, która Ci jest pokyteczną, a nawet potrzebną. Przyjąłeś na mieszkanie wyspę *Elbę* i panowanie nad nią. Na wszystko, co o tem panowaniu i o tej wyspie mówią, czuyne nadstawiam ucho. Zdaje mi się, iż obowiązkiem moim jest zapewnić Cię, że położenie tej wyspy w *Europie*, twemu położeniu nie odpowiada, i że tytuł Panującego nad kilką włokami ziemi, jeszcze mniej dla tego przystoi, który niekmiernie wielkie Państwo posiadał. Upraszam Cię, abyś się nad temi dwiema uwagami zastanowił; a pozostaw, jak obie są gruntowne. Wyspa *Elba* leży dość bli-

DODATEK

sko Afryki, Grecyi, i Hiszpanii; styka się prawie z brzegami Włoch i Francyi. Potrzeba tylko wiatru i feluki dla dostania się do krajów, wystawionych na poruszenia, wypadki i rewolucye. Zjemy w czasach, w których nic niema trwałego. Przy obecnej skłonności narodów do zmian, taki jemuś, jak jest twój, będzie dawać Mocarstwom ustawiczną pobudkę do obawy i podejrzenia. Uznają Cię za winnego, choćbyś był i niewinnym; a nawet choćbyś był niewinnym, zrządzisz wiele złego; albowiem obawa jest wielkiem nieszczęściem dla rządów i narodów. Król Francyi panujący, chce tylko panować sprawiedliwością, lecz Ty wiesz, jak wielką namiętnością tron jest otoczony, jak wiele nienawiści zdola, gdy potwarz farbami prawdy upiekrzy. Tytuły któreś zatrzymał, będą Ci w każdej chwili przypominać, co utracił, a zatem będą serce twoje w każdej chwili nowym żalem dręczyć; te tytuły nie będą w oczach twoich pozostałą częścią, ale raczej próżnem przypomnieniem znikłej wielkości. Co większa, zamiast oznaczenia winy Ci oświeści, wystawiać Cię będą na coraz większe niebezpieczeństwa. Obwinia Cię, że dla tego te tytuły chcesz zatrzymać, ponieważ od swych pretensyj odstąpić niechcesz. Powiedzą, że skała Elby jest punktem, na którym drąg oprzesz i świat na nowo poruszyć zechcesz. Wierz mi, Najjaśniejszy Panie, iż Ci wszystko mówię, co myślę. Byłoby dla Ciebie rzeczą chlubniejszą i bardziej pocieszającą, żyć nadal jako Kosmopolita; a od tej chwili stałoby się dla takiego Męża, jak Ty, najprawniejszym i najprzystojniejszym przytułkiem, wolne państwo Amerykańskie. Tam zaczniesz na nowo być twój, pomiędzy temi nowymi ludami; tam żyć będziesz w opiece nietykalnych praw równości, które oyczyzna Franklina, Wasyngtona, Jeffersona, wszystkim bez różnicy zapewnia. Dowiedziesz tym ludom, że gdybyś był w pośród nich się urodził, czułbyś myślał i wynurzał się tak, jak oni, że byłbyś wyżej cenił ich wolność i cnoty, niż panowanie nad światem. Jestem &c. (podpisano) Xiążę Orante.

N I E M C Y

Donosimy z gaz. wied. Oestr. Beob., Dzień 11 września, jako dzień imienin N. Cesarza Jmci wszech Rosssy, uroczyste był obchodzony w Baden, w obecności N. Cesarzowej Jeymości Rosssyjskiej, i wysokiego Jéy pokrewieństwa. Przed południem w zamku odprawiła się msza uroczysta obrzędem greckim; był wielki obiad u dworu; wieczorem dom, w którym mieszka poseł rosssyjski, wspaniale i góstośnie był oświecony; pod orłem cesarstwa następujący przezroczysty umieszczony był napis: *pácis LEX justA viNcit custoDE victoRioso.*

W. X. J. Konstanty d. 13 wrześ. do Frankfortu przybył.

Do Hamburga poczta szwedzka z dnia 9 wrześ. nie przyszła: a tak nic pewnego nie mają tam o rozgłoszonej śmierci Króla szwedzkiego.

Gazeta berlińska zawiera z Akwizgranu (Aachen) pod d. 17 września: „Wiadomo z dobrego źródła, że nowy traktat między Mocarstwami sprzymierzonymi i Francją zawiera następujące warunki: 1) Woyska sprzymierzonego 200,000 ludzi mają zostawać we Francyi, i kosztem jey utrzymywane i opłacane będą. 2) Francya wypłaci w przeznaczonych terminach kontrybucją 1,200 milionów franków. 3) Wiele twierdz francuzkich osadzone będą woyskiem sprzymierzonym. 4) Całość Francyi, jak była w roku 1790, jest zapewniona. Powiaty, które przez traktat paryzki 1814, na granicach belgickich, niemieckich i sabaudzkich z Francją połączone

były, i więcej 600,000 mieszkańców zawierają, zwrócone będą.

Dawniejsze fundusze pojezuickie w Erfurcie wynoszące więcej 100,000 talarów w kapitałach i ziemi, które pod rządem francuzkim zniesione zostały, a dochody z nich nie wiadomo do jakich kass wpłynęły, znowu na rozkaz K. J. Pruskiego przywrócone zostały, z przeznaczeniem, iż dochody z nich użyte być mają na utrzymywanie szkoły katolickiej i jey nauczycielów.

S z w a y c a r y

Pisze gaz. wied. Oestr. Beob.: Według do niesień z Berny, Maret (Xiążę Bassano) ciągle się w mieście tém znajduje. Paryzkie gazety utrzymują, że on otrzymał pozwolenie osiąść w państwach austriackich, pod dozorem władz krajowych zostawać mając. Gazeta powszechna niemiecka dodaje, że już dla Xiącia Bassano minister austriacki w Szwajcarach pasporty otrzymał na jechanie do Lintzu, gdzie Xiążę ma wydać rewera, że spokojnie się zachowa, i prawom krajowym ulegać będzie. PP. Thibaudau, oyciec i syn, podobnież zezwolenie otrzymać mieli. Rząd szwajcarski odmówił pobytu w krajach związkowych dla podobnych osób; owszem niedawno generałów Hulina i Flahault z orszakiem Xiążny St. Leu, przez władze krajowe ztamtąd wyprawiono.

WYSPY WSCHODNIO INDYJSKIE

Wyspa Sumatra, podług gazet w Calcutta wychodzących, zaburzona jest rewolucją, która wzbudza obawę dla tamtejszych posiadłości angielskich. Utworzyła się tam sekta reformatorów, pod imieniem Paddries, którzy puszczają się na rabunek i kradzież, a pod pozorem rozkrzewienia wiary Mahometa, podbicie, przynajmniej splądrowanie, graniczących z niemi okolic, w zamiarze mieć się zdać. Zadają oni od każdego człowieka, który w ręce im wpadnie, iżby został Poothe, t. i. czystym. Aby być czystym, trzeba nosić suknię białą; żadnego ubioru innej barwy, ani też ozdób ze złota lub srebra, a nakoniec ustawy Alkoranu zachowywać najsuślej, jakoto: pacierze, obmywanie się i umartwienia. Ale nie dość tego, żeby zostać czystym; potrzeba jeszcze złożyć daninę. Ta składa się z 5 dolarów, za każdego mieszkańca; 25, za każdego starszyne; a 100 i więcej, za każdego Rajah, czyli Xiącia. Niechcący się poddać pod te zbawienne ustawy, tracą życie na miejscu, albo, zaprzędani bywają w niewolę. Wiele okęgów wewnętrznych poddać się musiało. Mieszkańcy Sumatry nie opierają się zostać czystymi, ubierać się w szaty białe, i myć się po 5 razy na dzień; ale nie smakują w kontrybucyi wojennej, i w wielu miejscach woleli jąć się do oręża, aniżeli ją płacić.

Paddryesowie są w porozumieniu z niektórymi członkami dawniejszej cesarskiej rodziny, z Munangkabow (Menangkabo); a gdy rodzina ta, w nieszczęściu swoim nawet, doznaje pewnego uszanowania we wszystkich wewnętrznych częściach tej wyspy, opinia ta, że Paddryesowie w związku z nimi zostają, nader im jest dogodną. Zapewniają, iż oni mają dwa woyska: jedno ze 3000, drugie z 5000 ludzi złożone; że już podbili Tegobleg, czyli 13 kantonów; i że, odparci przez mieszkańców krainy Battopees, grozili im z większą do nich siłą po-

wrócić, i w pień wyciąć; tém samém osada *Patang* w niechybné wpadłaby niebezpieczeństwo. Koloniści holenderscy prosili już o pomoc; a porucznik *Skardon* z mocnym oddziałem z tego regimentu i działami, przy których znajdują się artylerzyści europejscy, wysłany został dla bronięcia tej osady.

PANSTWO KOŚCIELNE.

D. 4 wrześ. Oyciec ś. znajdował się na tajnym konsystorzu, na którym wielu arcybiskupów i biskupów na osierociąle stolice mianował. — W nocy z 4 na 5 w Rzymie dało się uczuć letkie trzęsienie ziemi, które blisko 2 sekund trwało.

KRÓLESTWO LOMBARDZKIE.

Czytamy w gaz. wied. *Oester Beob.*: „F. M. L. Hrabia *Nugent*, d. 10 wrześ. przez *Medyolan* przejeżdżał, udając się do królestwa neapolitańskiego, gdzie ma objąć dowództwo wojsk austriackich, na miejscu F. M. L. Barona *Mohr*. — C. K. Radca stanu, kaw. *Dordi*, intendent marchii, do *Medyolanu* przybył. — W liście z *Wenecyi* pod 11 wrześ. odbieramy: „Handel, między Niemcami południowemi i Włochami przez *Tyrol*, dawną odżykuje czynność. Gościńcami z *Auszpurga* do *Innsbrucku*, a z *Innsbrucku* do *Roveredo* i *Werony*, ustawicznie idą wozy kupieckie. Handel w prowincjach austriackich we Włoszech nieograniczoné prawie używa wolności. *Wenecyą*, przez swój handel niegdyś tak bogate miasto, w szczęśliwym swém położeniu, porcie wygodnym, bliskości lądu, powróci do swego dawnego kwitnącego stanu. *Ankona*, przez rząd papieżki za wolny port ogłoszona, stanie się nader znaczącym miejscem dla handlu, osobliwie, jeżeli kupcy z różnych części krajów włoskich tam osiedlać zaczną. — Od niejakiego czasu okręty amerykańskie zawijają do portów adryatyckiego morza, a rząd austriacki stara się wszelką dla nich dawać opiekę. Handel między stanami zjednoczonemi *Ameryki północnej* a portami *tryesteńskim* i *weneckim* wprost prowadzony, wielkie dla obu tych państw obiecuje korzyści.

KRÓLESTWO SARDYNSKIE.

Podług gaz. wied. *Ostr. Beob.*, Królestwo *Ichmość Sardynii* po 15 września z *Genuy* do *Turynu* wyjechać mają. — Lord *Bentinck* na linijowym okręcie *Boyne* na krótki czas do *Genuy* przybył. — Xiażę *Carignan* w nocy z 8 na 9 do *Turynu* powrócił.

WIELKIE XIĘZTWO TOSKAŃSKIE.

Podług gaz. wied. *Oester. Beob.* Listy z *Livorny* z pewnością uwiadamiają, że dnia 25 sierpnia *Murat* na *Korzykę* wylądował, i wiele rzeczy miał z sobą. — Podpółkownik *Casanuova* urzędowé już przysłał doniesienie o zajęciu d. 6 wrześ. rano, *Porto Ferrajo*, przez wojska tokańskie. Lud wielką okazuje radość z tej odmiany. Zatknięcie bandery tokańskiej w portach i twierdzach wystrzałami z dział, 101 razy, obchodzono. Okręty angielskie i francuskie przez tylekrotne wystrzały ze swojej strony odpowiedziały.

AMERYKA HISZPAŃSKA.

Pisze gaz. wied. *Oester. Beob.* „Podług doniesień z *Buenos-Ayres*, pod 23 maja, przybył tam okręt angielski *Orpheus*, z urzędową wiadomością, że wyprawa z *Kadyxu* do *Buenos-Ayres* jest przeznaczona, i wkrótce podobno rozpocznie się blokada wszystkich wchodzących

tam i wypływających okrętów, angielskich nawet nie wyymując. Kupcy angielscy z pośpiechem własność w bezpieczne unoszą miejsce; ale się bardzo zadziwią, gdy dowiedzą, że ta wyprawa w inną zupełnie udała się drogę. — Jak znakomity handel *Anglicy* prowadzą z osadami hiszpańskimi w *Ameryce*, z tego się wyświeca, że ponad samą rzeką *Plata* wyprzedano i na kredyt rozdano towarów wartości 1,600,000 f. s.

AKTA KONGRESSU WIEDENSKIEGO.

(z *Gazety petersburskiej, le Conservateur Impartial* — Ciąg dalszy.)

Sprawy Szwajcár.

Całość dziewiętnastu kantonów.

74. Całość 19tu kantonów, tak, jak one składały ciało polityczne, od czasu konweneyi, d. 29 grudnia, 1813, uznaje się za zasadę systematu szwajcarskiego.

Przyłączenie trzech nowych kantonów.

75. *Walezyą*, terytoryum *Geneńskie*, Xięztwo *Neuchatelskie*, przyłączają się do *Szwajcaryi*, i stanowią trzy nowe kantony. *Dolina Lappes*, czyniąca część kantonu *Wattlandyi* (*Vaud*), dla niejże się oddaje.

Przyłączenie biskupstwa bazylejskiego, miasta i terytoryum *Bienne* do kantonu berneńskiego.

76. Biskupstwo *Bazylejskie*, oraz, miasto i terytoryum *Bienne*, będą przyłączone do Związku Szwajcarskiego, i będą częścią kantonu berneńskiego.

Wymagają się atoli od tego ostatniego postanowienia okęgi następujące:

1. Okrąg około trzech mil francuzkich (*lieues*) kwadratowych powierzchni mający, zawierający, w sobie gminy *Altschweiler*, *Schoenbach*, *Oberweiler*, *Terweiler*, *Ettingen*, *Fürststein*, *Plotten*, *Pfaffingen*, *Aesch*, *Bruck*, *Reinach*, *Arlesheim*, przyłączony będzie do kantonu berneńskiego.

2. Mała wklęsłość, niedaleko wsi *Neyszatelskiej* położona, *Liguières* zwaną, która dziś, co do sądownictwa cywilnego, należy do kantonu *Neyszatelskiego*, a co do sądownictwa kryminalnego, do biskupstwa bazylejskiego, w zupełnej udzielnosci należeć będzie do xięztwa *neyszatelskiego*.

Prawa mieszkańców w krajach przyłączonych do kantonu berneńskiego.

77. Mieszkańcy biskupstwa bazylejskiego, i mieszkańcy *Bienneńscy*, przyłączeni do kantonu berneńskiego i bazylejskiego, używać będą, we wszystkich względach, bez różnicy religii, (która zachowuje się, jak jest, w stanie teraźniejszym) tych samych praw politycznych i cywilnych, jakich używają i używać będą mieszkańcy dawnych części przereczonych kantonów. A następnie, ubiegać się będą z nimi o miejsca reprezentantów i inne urzędy, stosownie do konstytucy kantonowych. Dla miasta *Bienne* i wsi podlegających jego władzy, zachowują się przywileje municypalne, zgadzające się z konstytucyą i urządzeniami jeneralnemi kantonu berneńskiego.

Przedaż dóbr narodowych zostanie utrzymana; a dochody feudalne i dziesięciny nie mogą być przywracane.

Akta dotyczące się zjednoczenia, ułożone będą, zgodnie z zasadami powyżey wypisanemi, przez komisyję, złożoną z równéy liczby deputowanych, od każdéy ze stron należących. Deputowani biskupstwa bazylejskiego wybrani będą przez kanton główny (*canton directeur*) z pomiędzy najsławniejszych obywateli kraju. Rzeczone akta będą zaręczone przez Związek Szwajcarski. Wszystkie punkta, na które strony zgodzić się nie będą mogły, rozstrzygnie się dnia, od séymu mianowany.

Dobra Razuns.

78. Ponieważ ustąpienie *dobr Razuns*, wklęsło

zachodzących do kantonu *Gryzonów*, przez artykuł 3ci traktatu wiedeńskiego, d. 14 października 1809 roku, uczynione, zostało podniesione, a N. Cesarz Jan Austriacki, do wszystkich praw, do rzeczonych posiadłości przywiązanych, jest przywrócony; przeto J. C. M. potwierdza postanowienie, względem tych posiadłości, w oświadczeniu d. 20 marca 1815 roku, przez siebie, na rzecz kantonu *Gryzonów*, uczynione.

Urządzenia między Francją i Genewą.

79. Dla zapewnienia związków handlowych i wojennych *Genewy*, z kantonem *Watlandyi* i dalszemi krajami *szwajcarskimi*, tudzież, dla dopełnienia w tej mierze artykułu 4go traktatu paryskiego, pod dniem 30 maja 1814, K. J. Chrześcijański, zgadza się na wyprowadzenie linii celnej, w taki sposób, żeby droga, prowadząca z *Genewy* przez *Versoy* do *Szwajcaryi*, była w każdym czasie wolną, i żeby ani poczty, ani podłożni, ani przewóz towarów, nie były na niej klócone, przez żadne przeszeranie celników, i żadnym opłatom nie podlegały. Również ma się rozumieć, że przechód szwajcarski żadnej tam nie może doświadczać przeszkody.

W urządzeniach dodatkowych, w tej rzeczy uczynić się mających, zapewni się, w sposób najprzystawniejszy dla *Genewczyków*, wykonanie traktatów, dotyczących się wolności dla nich komunikacji między miastem *Genewą* i jurydyką *Poney* N. K. J. Chrześcijański, zgadza się między innemi i na to, żeby żandarmeria i milicja genewskie mogły przechodzić wielką drogą *Meyrin*, z rzeczony jurydyki do miasta *Genewy*, i nawzajem, uwzględniwszy pierwsi o tym najbliższe stanowisko wojenne żandarmerii francuskiej.

Ustąpienia Króla sardyńskiego dla kantonu genewskiego.

80. N. K. J. *Sardyński* ustępuje część *Sabaudyi* położoną między rzekami *Aive*, *Rodanem*, granicami części *Sabaudyi* dla *Francyi* ustąpionej, a górą *Salève* aż do *Veiry inclusive*, także część objętą między wielką drogą, *simplonką* nazwaną, jeziorem *genewskim* i teraźniejszym terytoryum kantonu *genewskiego*, od *Venezae* aż do punktów, w którym rzeka *Hermance* rzeczoną drogą przechodzi. Z tamąd zaś, idąc dalej korytem tej rzeki aż do jej ujścia do jeziora *genewskiego*, na wschód wsi *Hermance* (cała droga *simplonką* posiadana zawsze będzie przez K. J. *Sardyńskiego*), dla przyłączenia tych krajów do kantonu *genewskiego*, z zastrzeżeniem wolności dokładniejszego oznaczenia granic, przez komisarzy obustronnych, najbardziej w tym, co się tyczy ich oznaczenia powyżej *Veiry* i na górze *Salève*; rzeka się też J. K. M. za siebie i swoich następców, na wieczne czasy, bez wyjątku i odwołania się, wszystkich praw udzielnego panowania i innych, jakie mogą do niego należeć w miastach i terytoryach, w niniejszym oznaczeniu objętych.

N. K. J. *Sardyński* między innemi zgadza się i na to, żeby komunikacja, między kantonem *genewskim* i *Walezją*, drogą *simplonką*, w taki sposób urządzoną była, na jaki zgodziła się *Francja* między *Genewą* i kantonem *Watlandzkim* (*Vaud*), przez drogę z *Versoy*. Będzie też tą drogą wolną komunikacja dla wojsk *genewskich* między terytoryum *genewskim* a jurydyką *Jussy*; zapewniają się też ułatwienia, jakie byłyby potrzebne w zdarzeniu przejazdu jeziorem na drogę, zwaną *simplonką*.

Z drugiej strony, będzie zapewniony wyjątek od wszelkich opłat przechodowych, od wszelkich towarów, i z wnosci, które, pochodząc z państwa K. J. *Sardyńskiego* i wolnego portu *genewskiego* przechodził, by rzeczoną drogą *simplonką*, w całym jej ciągu przez *Walezję* i stan *Genewy*. Wyjątek ten sięgać się będzie tylko do przechodu, a nie rozciągają się goła do opłat, ustanowionych na utrzymanie pomienionej drogi, ani do towarów i żywności, przeznaczonych na sprzedanie lub konsumpcję wewnątrz. Toż samo zastrzeżenie sięgać się do komunikacji zapewnionej *Szwajcarom* z *Walezją* i kantonem *genewskim*; rządy względne przedstawiają w tej mierze, za sobą zgodą, środki, jakie

za potrzebne uznają, bądź względem cła, bądź w celu przeszkodzenia kontrabandy, każdy na swoim terytoryum.

Wynagrodzenia, mające się uczynić między dawnemi a nowemi kantonami.

81. Dla uczynienia wzajemnego wynagrodzenia, kantony *Argowii*, *Watlandzki*, *Tessinski* i *Sengalski*, złożą dla dawnych kantonów *Schwitz*, *Unterwald*, *Uri*, *Glaris*, *Zug*, i *Appenzel* (*Rhode wewnętrznego*) sumę, która użyta zostanie na instrukcję publiczną i nakłady administracji powszechnej, ale szczególnie na pierwszy cel w rzeczonych kantonach.

Ilość, sposób płacenia, i rozdział tego wynagrodzenia pieniężnego, oznaczają się, jak następuje: Kantony *Argowii*, *Watlandyi* i *Saint-Gall* złożą dla kantonów *Schwitz*, *Unterwald*, *Uri*, *Zug*, *Glaris* i *Appenzel* (*Rhode wewnętrznego*) kapitał 500,000 liwrow szwajcarskich.

Każdy z pierwszych płacić będzie procent od swojej ilości, 5 od sta na rok, albo zapłaci kapitał w gotowiznie, lub dobrach, podług swojego wyboru.

Rozdział, bądź do wypłacenia, bądź na dochód z tych funduszów, uczyni się proporcjonalnie w miarę składki, ustanowionej na opędzenie wydatków związkowych.

Kanton *Tessinski* zapłaci corok dla kantonu *Uri* połowę dochodu z opłat przechodowych w dolinie *Levantine*.

Postanowienia względem kapitałów ulokowanych w Anglii.

82. Dla zakończenia sporów, które się wzniosły względem kapitałów w *Anglii* umieszczonych, przez kantony *Zurychski* i *Berneński*, stanowi się.

1. Kantony *Berneński* i *Zurychski* zatrzymają własność kapitału, taką, jaką była w roku 1813, epoce rozwiązania rządu szwajcarskiego, i pobierać będą, od dnia 1 czerwca 1815, przypadające procenta.

2. Procenta przypadające i w jedno policzone od roku 1798, do roku 1814, i tenże 1814 rok zajmując, przyłączone zostaną do kapitału, który zostanie długiem narodowym, pod imieniem długu szwajcarskiego.

3. Przewyżka nad dług szwajcarski zostanie ciężarem innych kantonów, od którego kantony *Berneński* i *Zurychski* uwalniają się przez powyższe postanowienia. Kwota cząstkowa każdego kantonu, na które spada ciężar tej przewyżki, będzie obliczoną i złożoną w p. oporowi ustanowionej na składkę, przeznaczoną na opędzenie wydatków związkowych; kraje wcielone do *Szwajcar* od roku 1813, nie mogą ulegać ciężarom z przyczyny dawnego długu szwajcarskiego.

Iżeliby się zdarzyło, że po opłaceniu rzeczowego długu, znalazła się jaka pozostałość, ta rozdzieli się między kantony *Berneński* i *Zurychski*, w proporcję do ich kapitałów.

Też same zasady służyć mają i względem innych długów, których tytuły złożone są pod strażą prezesa seymu.

Wynagrodzenia dla właścicieli *Laudow*.

83. Dla pogodzenia sporów, wynikłych z przyczyny *Laudow*, zniesionych bez wynagrodzenia, zapłacone będzie wynagrodzenie, dla prywatnych właścicieli *Laudow*. A dla uniknienia wszelkiego nadal nieporozumienia w tej mierze między kantonami *Berneńskim* i *Watlandzkim*, ostatni z nich zapłaci rządowi *Berneńskiemu* sumę 300,000 liwrow szwajcarskich, która rozdzieloną zostanie na dochodzących *Berneńczyków*, właścicieli *Laudow*. Opłaty takowe czynione będą w piątej części na rok, zaczynając od 1 stycznia 1815.

Potwierdzenie urzędzeń dotyczących się *Szwajcar*.

84. Oświadczenie, w dniu 20 marca, przez mocarstwa, które podpisały traktat paryski, do seymu związku szwajcarskiego przesłane, a przez ten seym przyjęte, przez akt przystąpienia pod 28 maja, w całym potwierdza się brzmieniu, ustanowione zaś prawidła i urzędzenia w przerzeczonym oświadczeniu, bez odmiany są utrzymane. (Ciąg dalszy w następnych numerach)

OGŁOSZENIA

1. N. 8 440. Od Kommissyi Wileńskiej Pro-wijantskiego Depo czyni się ogłoszenie, iż do różnych magazynów gubernii Wileńskiej potrzebne jest dostarczenie prowiantu mąki 8,690 czwartki, krup 852 czwartki, zatem chcący podjąć się takowego dostarczenia, mają przy-bywać na licytację, na terminy w dniach na-stępującego miesiąca oktobra, 1szy, 2go; 2gi, 6go; a 3ci, 9go, z dostatecznymi ewikcyami do Wileńskiej Skarbowey Izby. Dnia 26 septembra 1815 roku. 8mej klasy Bohomolcow.

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski massy po Hylzenowskiej i Platerowskiej — W skutek Ukazu Sądu Głgo Witebskiego z Departamen-tu, niemniej powodem wzajemnego zgodzenia się z żądania stron obecnych zawiadamia wszyst-kich Kredytatorów i Publicznosć: iż na sprzedaż przez licytację w mieście Wilnie Pałacu ofi-cyn murowanych, toż budowli i placów, ja-koteż w mieście Połocku placów po Hylze-nowskich, trzy terminy, to jest dzień 18, 21 i 25 mca 8bra naznaczył, dopełnienie oney Urzędnikom emedio sui Delegowanym pod obe-cnością Debitorów i Kredytatorów, lub ich Ple-nipotentów za Skommunikowaniem się ze zwierz-chnością mieyscową, przyporuczył; i ażeby wię-ciej dającym w gotowiznie, częściami lub w ca-łości wyprzedali, i formalne tranzakcyje na one powydawali, polecił. Oczem wszystkich in-teressowanych zawiadamiając, równym sposo-bem ażeby strony do exdywizyi należące, ze wszelkim usposobieniem się do oczywistej roz-prawy i dla oddania całkowitej rzeczy do na-mowy, składając papiery do Kancelaryi Ex-dywiwizorskiej, nadzień 8 9bra roku terażniey-szego, jako w terminie zebrania się kompletu naznaczonym, do miasta Krasławia Sądowego Ptu Dyneburgskiego Gubernii Witebskiej sub amissione rei stawali, poostatni raz ostrze-ga. — Jan Swołyński Prezydujący Exdywizor. Sywon Pakoż Sędzia Ziem. Połoc Exdywizor. Joachim Bohdanowicz Sędzia Ziem. Ptu Lepel. Exdywizor. Ignacy Czyż Sędzia Ziem. Oszm. Exdywizor. Konstanty Masłowski Pisarz Ziem. Zawiley. Exdywizor. O zgodności z Prot. ku-łem świadczę. Jerzy Cielica Exd. R gent.

1. Znaydnąć, ja niżej podpisany, w Nr. 47 doda-tku Kuryera Lit. ostrzeżenie JW Jana Chryzostoma Piłsudskiego Marszałka b. Ptu Tels. Kawalera Or-der. aby mający pretensy do wybytych Dóbr przez Sukcesorów zeszyły z tego świata JW Elżbiety z Gąseckich Szwykowskiej Skarbn. Ptu Wilkomier; zawiadomieni w Kancellaryi Ziem. Wiln. przed dn 29 7bra 1815 roku uczynili będąc tedy ja niżej pod-pisany Akteorem całej schedy Maryanny z Stanisławow Gąseckich Stoin. Zakroczyn. Pacenkowej siostry ze-szłej Szwykowskiej. — Gdy z działu przez Sukces-sorów teyże Szwykowskiej nastąpił go w najmniejszej części nie nie wziętem, a z tym, że o schedę mnie przypadałą koleją zwyczajną dopomnę się i już w tym celu oświadczenie do Akt Ziem. Wiln. teraz: 1815 roku 7bra 28 d. zapisałem każdego interesu wa-nego ostrzegam — również JW Piłsudskiego mające-go jeszcze restancją zawyprzedane Dobra Czebiszki z Folwarkami, sumę uprzedzam — a także i nabywcę Kamienicy w mieście Wilnie pod Nr. 326 na ulicy żmudzkiej położonej Hrzę Dawidowicza straszni-ńskiego z wiadomiam — Datt 1815 7bra 29 Dnia. Ta-deusz Klimens Porucz.

1. Niżej podpisany mając wydany Skrypt na rubli as yg. 1,150 od J. O. X. Jm. Jana Gie-droycia b. Marszałka Guber. Wiln. i Kawalera, z terminem opłaty dnia 9 miesiąca mar. roku idącego, poruczyłem JW. Sztackiemu Sowietni-

kowi Listowskiemu z zapisanym na nimże prze-lowem. Następnie JW. Listowski tenże sam skrypt oddał JW. Sztackiemu Sowietnikowi Ma-chwitzowi, u którego, gdy później zaginął (o czem przez JW. Machwita zostało wyda-ne świadectwo) a J. O. X. Giedroyć pieniądze mnie należne opłacił, kontentuiąc się tylko wydaną odemnie kwietacją: przeto czu-ię się bydź obowiązany upraszać każdego ko-muhy ten Dokument znaleźć przyszło, aby o-ny raczył, oddać, albo mnie, alboweż samemu Xiążęciu Jegomości, gdyż on iako opłacony ni-komu i do niczego posługiwać nie może.

Podpisano Filip Nikforow Nadwor. Sow.

1. W Domu JW. Podczaszego Kosakowskie-go, na Bernardyńskim zaułku pod N. 149, prze-dają się dwie karety, kareta Basztarda, kcz drażki, bryka, sześć koni i fortepiano, zapy-tać się w tymże domu u Pana Berga, będą się później предаwać meble tak mohoniowe jako-też i z prostego drzewa, oraz niektóre sprzę-ty i naczynia kuchenne i stajenne.

1. JP. Tadeusz Teodor Wołyński Kom. Ptu Wilen. Haniawa folwarku alias Kamiennego Ło-ga Olechnowskiego предаwać niemoże, bo nie jest Dziedzicem tylko Extenuatorem i to już wy-trzymał. Jan Wolicki.

2. Wawrzyniec Klimowicz Prezydent Grodzki Po-wiatu Wilkomirskiego, Kozłowski Prezydent Grodzki Kowieński, Felicjan Gadon Pisarz Ziem. Powia-tu Telszewskiego z Gubernii Wileńskiej, Michał Ro-dziewicz Sędzia Ziem. Powiatu Wileyskiego, Felix Woydziewicz Podądek Ziem. Powiatu Śluckiego, Igna-cy Chomiński Pisarz Ziem. Powiatu Wileyskiego z Gubernii Mńskiey Urzędnicy.

Oznajmujemy tym Urzędowym obwieszczy-m listem, iż w skutek Dekretu remissyinego Sądu Głgo Lit. 2go Départementu w roku 1812 marca 23 dnia zapadłgo ogólnego majątku tak ruchomego jakoteż nieruchomego, po zeszyły z tego świata Janusza Hra-bi Tyszkiewicz z Junerale b. W. Polch i kawalera po-zostałego taxę i exdywizyą na satysfakcyą wierzy-cieli on go determinującego po uprzedzeniu pier-wiastkowych przez Dekret w roku 1814 maja 5 dnia w Sądze Exdywizorskim zapadły dyllacyow, że od daty niniejszego obwieszczenia za niedziel cztery dla załatwienia akcesoryjnych wyroków i przestą-pienia do oczywistej rozprawy, My Urzędnicy Gu-bernii Wileńskiej wszyscy trzej, a z Gubernii Mńskiey dwóch do dóbr Głównych Strzednika w Xię-ztwie Żmudzkim Ptu Rosień. położonych zjedziemy w jakowym czasie, ażeby wszystkie strony do tego interesu w pływ mające z wszelką gotowością uspo-sobione były najmocniej zastrzegamy.

Roku 1815 mca 7bra 15 dnia Wożny niżej wy-rażony świadczę, iż tę kopia obwieszczenia z autenty-kiem zgodną, od WW Urzędników na Sąd Taxa-torsko Exdywizorski w dobrach Strzednika w Pcie Rosień. 1. ążących, przeznaczonych JW. Eleonory z Hra-biów Tyszkiewiczów Giełgudowej Marszałkowej na-dworney, w Xięzwie Lit. Zastawny posessorce tych-że dóbr Strzednika w majątności Strzedniku podałem od daty dzisiejszej Urzędnicy, na wzmieniony Sąd w komplecie pięciu za niedziel cztery przybędą o-znajmiłem i opowiedziałem.

Roku 1815 7bra 16 dnia przed aktami Ziem-skimi Rosień. stawając obecnie Wożny tę relacyą obwieszczenia zeznał. Przyjotem Jan Gimbut Rejent Ziem. Ptu Rosień.

1. U Redaktora gazety tuteyszej, mieszka-jącego w domu W. Rejenta Doroszki, złożo-ne są dla oddania szukającemu, w małej bar-dzo liczbie pieniądze, w bliskości miasta zgubione. Poszukający, jeżeli, wymieni mieysce, ilość i czas w którym mógł zgubić; gatunek monet; i opisze worek lub sakiewkę, w którym się one znaydowały; a wtedy je odbierze.

DODATEK DRUGI

3 W Kuryerze Litewskim wyszłym w roku teraźniejszym pod Numerami 39, 40 i 41 na uczynioną trzykrotną Awizacją przez W. Alexandra Erdmana Sędzicę Ziem: Starodub: na wymyślne mylne pretensory do kamienicy niżej oświadczenie czyniących, chcąc dać dostateczne wyjaśnienie; wielebny się miejsca w Kuryerze zajęło, a to jak czytelnikom znudzenia tak W. Alexandrowi Erdmanowi zapewno nieukontentowanie przyniesoby mogło: Jakoto cytując. *Naprzód:* Słowa testamentu jego Ojca w Bogu zesłanego Tadeusza Erdmana Sędzicy Ziem: Starodubow. w roku 1810 8bra 10 formalnie sporządzonego w którym „Syna swego jednaka Alexandra „Erdmana od matki ku swego oddala a ony jego dzieciom a swoim wnukom zapisuje „*Powtóre:* Tegoż roku decembra 15 własnoręcznie oświadczenie Tadeusza Erdmana, na syna swego Alexandra „o pokrzywdzenie siebie przez syna w zgrzybiałym wieku „*Potrzącie:* 1814 nowem: 28 dnia w Sądzie Głównym Wileńskim wtórym departamencie zanesione przez W. Białobłotzkiego Adwokata Sądu Głównego Wileń: Jako Opiekuna wnuczek Tadeusza Erdmana, przy zrzeczeniu się z opieki oświadczenie „na fortel jakim „wydobyty został z pod lokacyi będącej u W. Ba „łobodzkiego testament Tadeusza Erdmana „*Poczwarte:* 1814 decem: 3, Sądownie w Grodzie Wileń: zanesiony manifest Franciszki Erdmanowej Sędziny Ziem: Starodub. na syna swego Alexandra Erdmana „Omisternie wydobyte z pod jej klucza rewersu „W. Białobłotzkiego jej danego na przyjęcie wlo „kacya testamentu powyższego; o odebranie tegoż „testamentu i o zatracenie jego „*Popięte:* 1815 julii 10 w Sądzie Ziem: Wileń: przez opiekę Sądownie zanesione oświadczenie i tamże rozpoczęty proces z Alexandrem Erdmanem „O różne frymarki nie wol „nie czynione co do summy niżej oświadczaających „się 3000 rub: Sreb: będącej należnej małoletniej „Izabelli Erdmanównie „i dalsze tranzakcyi tym podobne materye obejmujące z których wyświeciłoby się jak mylnie W. Alexander Erdman zastosował pretensy do kamienicy przez Ojca wyprzedanej niżej czyniący oświadczenie tak i resztujące summy za ona pozostały, że tenże W. Alexander Erdman nie jest dotąd żadnym aktorem jako cudzey własności, krótkie nawet poniższe oświadczenie objaśni.

Excerpt Oświadczenia z Protokółu Potocznego Ziemskiego Pttu Wileń: w dacie poniżey wyrażoney uczynionego, i teyże daty pod Pieczęcią Urzędową Ziemką tegoż Pttu Wileń: jest wydan.

Roku tysiąc osiemset piętnastego — miesiąca Julii trzydziestego pierwszego dnia. Przed Aktami Ziemskimi Pttu Wileń: stawiając osobie W. JPana Ignacy Byczkowski Starosta Jankuński Oświadczenie wpisać podał w następnych wyrazach: Oświadczenie wspól z Manifestem Imieniem WW. Ignacego i Teresy Byczkowskich Star. Jankuń: czyni się na W. JPana Alexandra Erdmana Sędzicę Ziem: Star: w następney osnowie: zeszy Tadeusz Erdman Sędzia Ziem: Star: czynią pod Rokiem tysiąc osiemset dziesiątym 8bra dziesiątego dnia testamentową dyspozycyą wyraził pobudkę dla czego Synowi swemu Alexandrowi Erdmanowi schedę tylko Exdywizorską w domu Minikiew: zowiskim przeznaczył, a od dalszego całkowitego majątku oddali — przeznaczając go dla dwójga wnuczek Izabelli i Franciszki Erdmanowien, wyznaczając dla nich Opiekunów, te pobudki powtórzył przez urzędownie podawaną, własną ręką napisaną do Wileńskiej Policji i zanesioną na Syna swego Roku 1810 Decembra 15 skargę. i że te wyznaczenie Ojca na Syna, zgodne jest z przekonaniem Matki, to utwierdza teyże Matki proces w Ru tysiąc osiemset czterdnastym Xbra 3go w Grodzie Wileńskim na tegoż syna uczyniony — Zeszy Sędzia Erdman przez wczesną dyspozycyą zabezpieczywszy dolę wnuczek swoich względnie postępku swego syna a ich Ojca, wyprzedal dom swój Deit m. własny dziedziczny w mieście Wilnie na zaułku Bernardyńskim pod Nrm sto czterdziestym siódmym położony — przez dokument interczyiny tysiąc osiemset dwunastego februaryi dwudziestego szóstego datowany — nazajutrz w Ziemstwie Wileń: przyznany — biorąc część summy do rąk swoich a na restancyą to jest na sumę rubli sr. trzy tysiące przyjmując z terminem trzyletnim Obig — a w tymże roku apryla dwudziestego szóstego dnia — Dni życia zakończył — Po śmierci którego dyspozycyą Testamentową dwoma laty pierwiey czynioną, wzięta swoją exekucyą, jak to dowodzi tysiąc osiemset dwunastego apryla dwudziestego dziesiątego czynioną a tysiąc osiemset piętnastego junii osmego w Ziemstwie Wileń: Aktykowana opieki inwentarya — Skutkiem czego Dellrowie

obowiązani zostali za zleceniem opieki opłacać procent od summy resztująey W. Franciszce Erdmanowej żenie zmarłego — Jako intrat dożywotnicze; a aktorstwo Kapitału jak zostawało Testamentem na wnuczki przeniesione tak do ich i ich opiekunów dyspozycy należało — Dellatorowie opłacać procent dla W. Erdmanowej — Opłacili go nie tylko za lata idące, lecz za cały rok następny — i część jeszcze na rok tysiąc osiemset siedemnasty do rąk W. Erdmanowej wnieśli — jak jej kwity poświadczają i obrachunek — gdy tym czasem W. Alexander Erdman różney poczyniwszy kroki i frymarki — Zmusił opiekę, że ta chroniąc własności wnuczek Erdmana Sędziego o bytności Testamentu i o jego skutki w Ziemstwie Wileń: z W. Alexandrem Erdmanem i matką ustanawiając proceder — sumę u Dellrow będącą aresztem przyparażyła — czego unikając Alexander Erdman, gdy Dellrow o opłatę kapitału mimo opłacony aż do roku tysiąc osiemset siedemnastego procent do Sądu Ziem: Trockiego powołał — a nadto o uzyskanym Dekrecie Kontumacyynym zapowiada — który bez pozwania pod nie wiadomością Dellrow otrzymał — Przeto Dellrowie szukając w tym podwójnym procederze własnego bezpieczeństwa oświadcza, że kapitału zaliczać nie są obowiązani, gdy procenta wczesnie, aż do roku tysiąc osiemset siedemnastego opłacili, że oddzielnie z Obżalnym Alexandrem Erdmanem rozprawić się nie mogą, mimo proceder Opiekunów w losie wnuczek zmarłego Erdmana ustanowiony, że póki Obżalny Erdman nie dowiedzie w Ziem: Wileń: dokąd powołany — Aktorstwa tey summy dla siebie, potąd Dellrow niema żadnego prawa do dalszych powoływać juryzdykcyow. że Delltemu opłaca sumę kapitałową za wyexpirowaniem lat procentowych — komu Sąd z ogulney między Opiekunami a Alexandrem Erdmanem rozprawy naznaczy, i w tym celu niniejsze zanosząc oświadczenie, zyskanie podstępne Dekretu Kontumacyynego bez pozwu w niewiadomości Dellrow manifestują i takowy manifest podpisują — w tego Oświadczenia podpis w protokule takowy. Ignacy Byczkowski Jankuński Starosta. Corectum Adam Dauksza Ziem: Pttu Wileń: Regent.

5 Niżej piszący się, od wielu lat utrzymywany w domu własnym w Wilnie na ulicy wielkiej pod Nrem 74. handel cukierniczy; w roku 1812 zbiegiem niepomysłnych wypadków, zmuszony będąc: choć niechętnie zamknął. Lecz jako nie myślał na zawsze zaprzestać tey czynności, tak na ten koniec późnię, tyle starania i pracy dokładał: iż tenże handel, w témże samym miejscu; na nowo dopiero otworzył. Z ukontentowaniem sobie przypominając, że przed tém z wielu Powiatow i miast Obywatele, z tey Cukierni otrzymywali w naylepszej dobroci (jak sami mieć chcieli) to wszystko: co się w Cukierni naydywać powinno; i oddawali wzajemnie sprawiedliwe pochwały „życzy sobie nowych względow Obywateli, i w tém celu: o otwarciu rzeczoney Cukierni, oraz iż w oney, jest dostateczny zapas cukrow, sokow, konfitur i trunków przez niniejsze uwiadomienie donosząc, jak nayspokorniey uprasza przybywać i przysyłać do pomienioney Cukierni, gdzie łaskawey Publicznosci w każdym czasie usłuży ochoczo. Fridrych Frohland.

3. Niżej podpisany, nabywszy wiecznością Kamienicę w Mieście Wilnie, od JP. Józefa Łukienowicza, Radnego M. G. Wilna, dla zabezpieczenia swego nabycia, i wiadomości pretensorów (jeżeli jacy są) zawiadamiam wszystkich pretensorów, iżby dla oświadczenia swych należnościow do mnie nowego Dziedzica pomienioney kamienicy z dowodami jawili się; a razem ostrzegam przez niniejszą awizacyą, że każdy dług nowo zaciągnąć się mogący, nie będzie przezemnie przyjęty i akceptowany. Dat 1815 mca 7bra dnia 10 — Xawery Budkiewicz.

3. Ponieważ WJP. Wincenty Pohoski Medyk dla interessow swoich plenipotencyą do zarządzania wszelkimi interesami i domami mojemu, mnie złożył, i zupełny zdał z czynności swych rachunek; przeto, że odtąd ja sama lub przez innego Plenipotentę we wszelkich mych interesach czynić będę ze wszystkimi według wynikłych potrzeb, powszechność uwiadamiam: a jeśli kto miał jakie obligi lub karty, na długi zaciągnięte przez tegoż WJP. Pohoskiego na imię moje, takowych jawienia do mnie w domie pod N. 519 mieszkającej, w ciągu miesiąca; pod utratą summy kredytowanych upraszam. — Wilno roku 1815 7bra 21 dnia — Maryanna z Minkiewiczow Kurzątkowska Sztab-lekarowa Woysk Ross.

3. Ze dnia trzynastego na 14 w nocy miesiąca septembra 1815 roku w karczmie Mitkach spełniona została kradzież, rzeczy następujących. Szkatuła mosiężem okuta z zamkiem wnętrzym w niej papiery do kompromissu służące, między JJWW. Ferdynandem Hrabią Platerem Starostą, Józefem Wawrzeckim Jenerałem, Thadeuszem Puzyrą Jenerałem, Józefem Szyzłó Woyskim i Teodorem Ciemnołóńskim, mianowicie: Protokół Dekretowy w Mitkach ferowany akcesoryjnie przez JWch Thadeusza Bystrama, Franciszka Komorowskiego i Thadeusza Platęra — Dokumenta na kompromis między wyżey zmienionymi osobami przyznane. Przywilej na majątek Golminiany alias Zyznopolie autentyczny z puszką blaszaną do masy suknem fioletowym z sznurami tegoż koloru jedwabnymi sam pisany na pergaminie. Pąglares z papierami; Proces sądowy — Pieczętka srebrna z herbami Bystramowskim i pak papierów notat preskrypcyów Alchimiznych i recept doktorski, oprócz tych i inne. Lanszawcik olejno malowany na wałku. Tabakiera złota roboty matowej w formie kufka w futerale czerwono oprawnym. Tabakiera srebrna podwójna we środku wyłaczana roboty perełkowej z wyróżnieniami na jednej stronie herbu Bystramów, a na drugiej cyfry TB., mająca w sobie u wierzchu jednego potajemniczek, z wymijającym u środka przedziałem tak, że z podwójney można zrobić pojedynczą, obie te tabakiery w worku zamszowym, w trzech szufladkach u spodu tej szkatuły znajdujących się było, numizmatów starych rublów i talarów sztuk dziesięć, talarów obrączek. holender. sztuk 4, szostakami staremi złotych dziesiątek, kiesieczka jedwabna z kolorów fioleto zielonego, sznurek jedwabny do zegarka. kul ołowianych od pistoleciów angielskich od tychże klucz i forma od kul. Worek zamszowy z sześciu ładunkami blaszanymi nabitymi i rożeczką z prochem poczdamskim, na spodzie w tej szkatule flaszeczek kilka z lekacstwami prócz szkatuły. Zegarek złoty repetier z powierzchnią kopertą tombakową z sznurkiem jedwabnym zielonym na nim kluczyk złota koronowego. Pistoleciki angielskie szrubowane z potajemnymi cynglami frak i pantaliony garniturowe z sukna koloru kafeowego, czapka granetowa z galonem srebrnym okrągła grubo wyścielana bez daszku i rękawiczek zamszowych par 2, brewerka z granatowego sukna siwemi baranami cała podbita, surdut ciemno-zielony kitayko takąż podszyty z czarnym axamitnym kołnierzem. Za znalezieniem powyżey wymienioney kradzieży i za przystawieniem oney właścicielowi przyzwoitą uręcza się nadgrode. Takowy registr ręką

własną podpisuję dat w Mitkach roku 1815 miesiąca septembra 16 dnia. Thateusz Bystram b. Prezydent Ziem. Ptu Upit.

3. Roku 1815 7bra 8 dnia uciekło trzech ludzi z majątku Wornian w Guber. i Pcie Wileń. sytt. Dziedzicznego JW. Mikołaja Abramowicza p. Półkownika woysk pol. którzy niemają skradzionych rzeczy i koni parę zabrawszy w broń przysposobiwszy się jako to strzelby pistolety i pałasze na imię pierwszy Kazimierz Gulbicki Felczer wzrostu sporego twarzy okrągłej białej, włosów ciemno błęd w surducie ciemnego szaraczku, od urodzenia ma lat 20 — Drugi Kazimierz Augustynowicz tkacz a dopiero przezwiał się Woński wzrostu niskiego twarzy białej włosów swiatłych w surducie swiatłym od urodzenia lat 20 — Trzeci Stanisław Ulbicki szewc wzrostu niskiego włosów ciemnych twarzy okrągłej od urodzenia lat 19 w kapocie siermiejnej którzy udali się ku Kurlandyi na Widze. Sąd niższy Ziem. Ptu Brasławskiego przejął, i zatrzymał, a za niemi goniącemu 7bra 11go wydał, którego wziawszy nie daley odwoził jak puł mili, pod pierwszy las — Ci złodzieje do brawszy się do pałaszow porabiali doganiającego dziesiętnikow, a sami niektóre po zabierawszy kradzione rzeczy piechoto uciekli — Jeżeliby gdzie i w jakim Powiecie okazali się takowi złodzieje nayspokorniey upraszam ich pobrać, a pobrawszy Sądowi Niższemu Ziem. Ptu Wileń. odesłać dat ut supra. J. Skwierczynski mpr.

2 Niżey piszący się ostrzeżenie do wiadomości podaie następnę. Adam Plewaka syn zesłego JW. Kazimierza Plewaki b. Prezydent sądow Gł: Lit: i Depart: kawal: or: s. Stanisława, został Dziedzicem majątkow w Gubernij Wileń: i w Gubernij Mińskiej w Ru 1815 msca julii 15 dnia przez plenipotentę Augustyna Rymaszewskiego Komor: Miń: Prawo na wieczność, na spólne imię WWJPP. Józefa Sędzię Graucznego Pttu Miń: Jakóba v Chorążego Borysow: Plewakom w Gubernij Miń: w Departamencie zgim hrabstwo Jużeniec z folwarkami w Pcie Miń: przedał i przyznał, Józef i Jakób Plewakowie zpólnie Oblig na czer: złł: 2400 Adamowi Plewace wydali, gdy Józef Plewaka w kilka dni z Adamem Plewaką o dług Oyca swojego rozliczył się z poprzedniczego Obligu na spółkę zapisany, zakwietował, aby Oblig junii 13 dnia w roku 1815 wydany, znaczenia swojego nie miał, po rękach chodzący unikczemniony został i nigdzie waloruswego mieć nie może, ostrzegam publiczność. Józef Plewaka Sędzia Graniczny Pttu Miń:

2 Ze dnia 21 na 22 terazni: msca 7bra, w nocy, z Kafenhauzu Wolgemutow inaczej Andrysow nazywanego; utrzymującego się w Wilnie w domu Gurkleyta na wielkiej ulicy pod Nrm 188, uczyniwszy nie małą kradzież w gotowych pieśniadach, srebrze stołowym, i dalszych artykułach, chłopiec służący Jan Rynkiewicz; zbiegł nieopowiednie, którego przymioty ciała są następne: wieku lat 18 czy 19, urody mierney, cienki, kompleksyi suchej, blondyn, wąsow i brody jeszcze nie mający, twarzy bladej i szczupłej, nosa zadartego, jeśliby takowy zbieg był przez kogo poścignionym, upraszają wyżey pomienieni gospodarze o zatrzymanie onego, i odesłanie do nich, lub naysbliższej władzy policyney; za co z przyzwoitą wdzięcznością wydatek (jeśliby był iaki) będzie zwrócony.